

Datum: 2022-04-19

Till: Kommunstyrelsen

Handläggare: Carolina Holgersson Ivarsson

Dnr: KS 000296/2022 – 900

Riktlinje för Båstads kommuns styrdokument

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att anta Riktlinjen för Båstads kommuns styrdokument och att denna ersätter tidigare styrdokumenthierarki.

Sammanfattning av ärendet

Kommunallagen utgör ramarna för kommunens befogenheter. Utgångspunkten för styrningen av kommunen är lagar och författningar samt den politiska viljan. Kommunens förtroendevalda har möjlighet att genom styrdokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Det är denna typ av styrdokument som detta förslag till ny riktlinje avser.

Riktlinjen för Båstads kommuns styrdokument syftar till att ge tydlig struktur och samstämmighet kring begreppsdefinitioner och styrdokumentens hierarki. Detta är viktigt för den politiska styrningen och även för att värna demokrativärden och motverka korruption och oegentligheter. En fast terminologi och en tydlig namngivning av dokumenten underlättar både för de som ska skriva dokumenten och för de som ska förstå och använda dem i verksamheterna. Båstads kommuns styrdokument föreslås vara av fyra typer; Program och Policy (aktiverande) samt Handlingsplan och Riktlinjer (normerande). Aktiverande styrdokument syftar till förändring och utveckling. Normerande styrdokument reglerar befintlig verksamhet och vårt förhållningssätt.

Båstads kommuns styrdokument ska; kvalitetssäkras genom användande av rutin för framtagande av styrdokument; vara tydliga och kommunicerbara; så få som möjligt för att enkelt kunna överblickas och tillföra värde; tydliga i uppdelning mellan politisk nivå och verksamhetsnivå; förenliga med vision och andra överordnade dokument; upphävas om de är inaktuella eller har ersatts av ett nytt styrdokument.

Kommunfullmäktige kan anta policy och program medan nämnderna inklusive kommunstyrelsen kan anta riktlinjer och handlingsplaner. Riktlinjer och handlingsplaner kan vara fristående dokument men också dokument som är framtagna utifrån en policy eller ett program

En *Rutin för framtagande av politiska styrdokument* som vänder sig till tjänstepersoner och dokumentägare vid den praktiska utformningen samt mallar för de olika typerna av styrdokument har tagits fram parallellt med framtagandet av riktlinjen.

Bakgrund

Gällande styrdokumentshieraki reviderads senast 10 oktober 2012 Dnr: KS 1602/12-900. En översyn av styrdokumentshierarkin påbörjades 2017 men återremitterades av KF, dnr KS 000345/2017.

Sammanfattande analys av nuläge i relation till nuvarande styrdokumentshierarki

Det går att konstatera att det inte konsekvent arbetas efter det som beskrivs i dokumentet. Vid översyn av våra styrdokument framkommer att det finns en begreppsförvirring, en sammanblandning av olika typer och ingen stringens i vad t.ex. program, policy, riktlinje och plan syftar till och hur de bör utformas. Layout och disposition i styrdokumenten ser väldigt olika ut, även för samma typer av styrdokument. Det finns inte ett konsekvent och systematiskt arbete med att revidera styrdokumenten enligt den angivna strukturen. Övergripande styrdokument bryts inte ner till "lägre" nivåer vilket kan försvåra implementering och uppföljning (det är dock inte alltid det finns behov av nedbrytning). Det saknas ofta dokumentansvar samt plan för och kommunikation och publicering.

Risker och brister att adressera vad gäller styrdokument

Det finns ett antal risker och brister att adressera. I värsta fall kan otydliga styrdokument öppna upp för oegentligheter och korrupktion. Att styrdokument inte systematiskt aktualitetsprövas, och inte (vid behov) bryts ner till lägre nivåer kan försvåra implementering och uppföljning. En annan aspekt för att de ska fungera som styrsignaler är vikten av att verksamheter och medarbetare känner till och förstår styrdokumenten. Det bör finnas en plan för kommunikation och de ska finnas enkelt tillgängliga. Kvaliteten på styrdokumenten och begreppsförvirringen kan, förutom en stramare och tydligare riktlinje för styrdokument, understödjas med en gemensam rutin och färdiga mallar för styrdokument. Sammanfattningsvis bedöms det behövas insatser vad gäller strukturen (typer av styrdokument och deras relation), processen (hur vi tar fram dem) samt kommunikationen (att de är kända och tillgängliga) för att adressera nuvarande risker och brister. När ny riktlinje är beslutad samt rutin och mallar finns på plats föreslås nästa steg vara att inventera vårt nuvarande bestånd och ta fram ett förslag för styrdokument som bör upphävas och klustras samt en tydligare struktur för publikation på webb och intranät. Alla styrdokument som ligger på webben ska tillgänglighetsanpassas.

Kort om omvärldsbevakning

En omvärldsbevakning av andra kommuner har genomförts för att hitta en struktur och process som passar Båstads kommun. Kommuner som ingått i omvärldsbevakningen är bland annat Uppsala, Linköping, Borås, Ängelholm, Höganäs och Helsingborg. Många använder uppdelningen normerande och aktiverande styrdokument och gemensamt för många är en strävan att ha så få styrdokument som möjligt som ändå tillgodoser behov och ger uttryck för den politiska viljan. Flera kommuner väljer att klustra befintliga styrdokument som ligger nära varandra i mer övergripande helheter (där områdena tydligt tangerar varandra). De kommuner som undersökts har tydliga riktlinjer för styrdokument och färdiga mallar, en del har även en rutin för ytterligare stöd i utformningen av nya styrdokument. Det skiljer sig en del i vilka typer av styrdokument man inkluderar, hur man benämner dem och hur detaljerade stöddokumenten och mallar är. Helsingborgs stad har samma typer som föreslås i denna riktlinje (Program, Policy, Riktlinje och Plan). Ängelholms kommun har snarlikt (Plan, Policy, Handlingsplan, Riktlinje) och båda har uppdelning i normerande och aktiverande. Höganäs har också uppdelningen aktiverande och normerande men ytterligare två typer av styrdokument och tre istället för två nivåer (Strategi, Program, Plan och Policy, Riktlinjer, Regler). Arbetet med tillgänglighetsanpassning pågår och man har kommit olika långt i detta.

I Ängelholm, Höganäs och Linköping är beslutsinstansen för aktiverande styrdokument kommunfullmäktige och för normerande kommunstyrelsen. Helsingborgs stad lägger även stadsövergripande planer och riktlinjer på kommunfullmäktige och mer begränsade planer och riktlinjer på kommunstyrelsen. På förvaltningschef och verksamheterna ligger styrdokument av opolitisk och verkställande karaktär (verkställande styrdokument) som t.ex. tillämpningsanvisningar, handböcker, rutiner och instruktioner.

Konsekvenser av beslut

Samhälle

Förslaget medför ingen konsekvens för samhället.

Verksamhet

Förslaget medför till viss del nya rutiner för verksamheter.

Ekonomi

Förslaget medför inte några ekonomiska konsekvenser.

Barnkonsekvensanalys

Förslaget medför inte några konsekvenser för barn.

Miljökonsekvensanalys

Förslaget medför inte några miljökonsekvenser.

Beslutet ska expedieras till:

Kommundirektör

Verksamhetschefer

Bilagor till tjänsteskrivelsen:

Förslag på riktlinjer för Båstads kommuns styrdokument

Samråd har skett med:

Kanslichef

Kommundirektör

Verksamhetschefer